

is dan bij het zouttekort" en die bestaat in intraveneuse toediening van een buffermengsel (tutofusine e.d.), zou het m.i. logisch zijn in *deze* gevallen intraveneus glyucose te geven. De verbranding hiervan zal op effectieve wijze de acidosis tegengaan, evenals dit bij diabetische zuurvergiftiging gelukt, (waarbij het insuline slechts een rol speelt, die bij niet-diabeteslijders door het organisme zelf wordt vervuld).

De tyrode-vloeistof, waarvan spr. de samenstelling opgeeft en naar wier voorbeeld het tutofusine gemaakt is, bevat slechts 1 gr. glyucose per liter. Er wordt dus bij een infusie van 500 cM³ 0,5 gr. ingespoten, terwijl men bij coma diabeticum, met succes, van hoeveelheden van 50 tot 100 gr. glyucose gebruik maakt!

Collega SCHOEMAKER vergunne mij ten slotte nog eenige opmerkingen. Ten eerste is het mij onduidelijk wat in de tabellen II, III, V, VI en VII het getal beduidt, dat het chloorgehalte aangeeft in de kolom waarboven „bloed" staat. Is dan het Cl-gehalte van het plasma plus het Cl-gehalte der roode bloedlichaampjes niet tezamen gelijk aan het Cl-gehalte van het „bloed"? Volgens de mij ter beschikking staande werken is het chloorgehalte van het bloed ongeveer 5,5 gr. per L., dat van het plasma ongeveer 3,6 gr. en dat der roode bloedlichaampjes ongeveer 1,8 gr. Hoe is het dan mogelijk dat in de kolom „bloed" getallen staan, die *lager* zijn dan die in de kolom „plasma"?

Ten tweede zou ik nog willen wijzen op een onjuistheid in noot 1 van bldz. 4018: „Het bloed bevat normaliter per 100 cM³ : 0,200 tot 0,400 gram ureum, ongeveer 0,340 gr. chloor." Dit moet m.i. zijn: „Het bloedplasma bevat normaliter per 100 cM³ : 0,020 tot 0,040 gr. ureum, ongeveer 0,340 gr. chloor". Een gevolg van deze „slip" is, dat in alle tabellen het ureumgehalte per Liter, het chloorgehalte per 100 cM³ berekend is, wat verwarrend werkt.

Coll. SCHOEMAKER vatte deze opmerkingen op als bewijs van de groote aandacht waarmee ik zijn belangwekkende voordracht gelezen heb.

B. VAN TRICHT.

Monte Carlo 9 Sept. 1934.

MAAGSPOELING EN MAAGSCHEUR.

In hun mededeeling over „een geval van maagbersting" (No. 36, 8 Sept. 1934, van dit *Tijdschrift*) loopen BEHR en ROEPER over het verband tusschen de spoeling en de scheur heen. Niettemin acht ik dat verband buiten allen twijfel.

Ik heb ettelijke malen geschreven dat deze „gewone wijze van maagspoelen met slang en trechter" een onlogische, gevaarlijke en volmaakt overbodige wijze van doen is.

Men verwisselde de „platte maagslang", een instrument, dat ik niet ken, met een „normale dikke maagsonde". Indien „dikke" letterlijk moet worden opgevat, dan is de opmerking op haar plaats, dat een dikke sonde voor patiënt en arts een onnoodige kwelling is. Een sonde van 10 tot 11 mM. middellijn voldoet in elk opzicht.

Men spoel met een kleine, afgemeten hoeveelheid vloeistof, niet meer dan 100 cM³. Een *kleine* hoeveelheid, omdat die de spanning in de maag niet onnoodig vergroot en men alleen dan werkelijk schoonspoelen kan, als de maag niet zóó gevuld is, dat haar inhoud onder spanning staat. Reeds de dagelijksche ervaring leert, dat een vast bezinksel uit een receptaculum gemakkelijker met behulp van een kleine hoeveelheid van in beweging gehouden vloeistof dan met die van een groote hoeveelheid, verwijderd wordt.

De hoeveelheid zij afgemeten, omdat moet worden nagegaan of men de met hulp van een kleinen trechter ingebrachte hoeveelheid teruggewonnen heeft. Het is ook noodig, te weten *wat* men terugkrijgt. Daarom moet de teruggewonnen vloeistof in een puntglas worden opgevangen, dat van een maatverdeling voorzien is. Zoo alleen is studie van het bezinksel en van de verhouding tusschen vaste stof en vloeistof mogelijk.

Het wandstandige maagslijm verwijderd men het best door als vloeistof een zwakke oplossing van bicarbonas natricus te bezigen. Na ingieting brengt men met de rechter hand, die het einde van de sonde niet vasthoudt, den buikwand eenigszins in beweging, ongeveer op dezelfde wijze als men plasgeruisch tracht op te wekken.

Daarna wordt met behulp van den ballon van EWALD zooveel mogelijk maaginhoud opgezogen. De „vuilste” maag kan men op deze wijze met behulp van 400 tot 600 cM³ vloeistof schoonspoelen. Dat zij werkelijk „schoon” is, bewijst het laatste puntglas, dat een vrij heldere vloeistof, bedekt met een dun laagje helder slijm, bevat.

Niet goed is in te zien waarom niet alleen in de heelkundige, maar ook in de interne kliniek de maagspoeling ter voorbereiding van de operatie is toegepast. Ik heb herhaaldelijk gelijksoortige patiënten zonder voorafgaande schoonspoeling met uitnemend gevolg doen opereeren. Indien men den patiënt eenigen tijd te voren een goed dieet laat volgen, waarbij al het voedsel in uiterst fijn verdeelden toestand genuttigd en melk alleen met kalkwater verdund gedronken wordt, dan is schoonspoelen vóór de operatie volstrekt overbodig.

J. SCHRIJVER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — De oudste oorkonde over Berlijnsche krankzinnigenverpleging. De *Münch. med. Wochenschrift* van 24 Augustus vermeldt een kabinetsorder van keurvorst FRIEDRICH III, den lateren eersten koning van Pruisen, waarin den magistraat van Berlijn wordt gelast, zekeren persoon, die verward van verstand is, in verzekerde bewaring te plaatsen in een kamertje, waar hij op kosten der armenkas moet worden verpleegd, zoodat hij niet kan ontkomen. In het tegengestelde geval, als een ongeluk door hem zou worden veroorzaakt, zou de keurvorst verantwoording eischen van den magistraat. Als er huur moest worden betaald, zou de keurvorst daarvoor zorgen. „Seynt euch mit Gnaden gewogen. FRIDERICH”.

LONDEN. — De hedendaagsche tolgaarder. In de laatste week van Juni werden in Groot-Brittannië 140 menschen op de wegen gedood en 5000 gewond. In de jaren 1926 tot 1933 zijn op deze wijze 50914 personen omgekomen en 1421010 gewond. Het aantal doodelijke ongevallen is in die acht jaren gestegen van 4886 tot 7202, en het geheele aantal ongevallen van 143660 tot 230532 (*Journ. Am. med. Ass.*, 11 Augustus).

— **Huldiging van Manson en Ross.** Het ross-Instituut is kort na den dood van Sir RONALD ROSS opgenomen in de Londensche school voor Hygiëne en Tropen-geneeskunde. Bij de officieele overdracht werd door den graaf VAN ATHLONE, kanselier der Universiteit een gedenkplaat aan Sir PATRICK MANSON en een borstbeeld van ROSS onthuld (*Journ. Am. med. Ass.*, 11 Aug.)

MILWAUKEE. — Een vliegende slang. Een man die te Milwaukee een vracht bananen moest afladen, is daarbij gebeten door een tropische slang van 94 cM. lengte, die in het vrachtvliegtuig was medegekomen. Na vier-en-dertig minuten was geneeskundige hulp ter plaatse. Met tourniquet, insnijding van de wond en inspuiting van anti-slangenbeetserserum is de patiënt in den tijd van zes uren nagenoeg hersteld. Den volgenden dag ging hij weder aan het werk (*Journ. Am. med. Ass.*, 11 Augustus).

H. PINKHOF.